

ingediend op **1014** (2021-2022) – Nr. 1
17 november 2021 (2021-2022)

Voorstel van resolutie

van Hannelore Goeman, Els Robeyns, Steve Vandenberghe,
Annick Lambrecht, Hannes Anaf en Conner Rousseau

over het collectieve vervoer van leerlingen
in het buitengewoon onderwijs

TOELICHTING

Het collectieve vervoer van leerlingen in het buitengewoon onderwijs blijft een groot probleem. Al jaren klagen ouders, scholen en het Kinderrechtencommissariaat aan dat leerlingen onverantwoord lang in de bus moeten zitten om op school te raken. Leerlingen in het buitengewoon onderwijs kunnen er dankzij het recht op gratis vervoer van en naar de school zeker van zijn dat ze onderwijs kunnen volgen in een school die een aangepast aanbod heeft, maar momenteel ontbreekt elke afdwingbare basis voor de regels en kwaliteitsvereisten van dat vervoer. Dat leidt tot schrijnende situaties, waarbij kinderen verschillende uren per dag in de bus zitten.

Het collectieve leerlingenvervoer is een complex gegeven, waar veel actoren rechtstreeks of onrechtstreeks bij betrokken zijn: kinderen, ouders, scholen, internaten, onderwijsadministratie, onderwijsnetten, De Lijn en andere vervoerders. De laatste jaren groeide er wel een maatschappelijke en politieke consensus over het standpunt dat kinderen minder lang onderweg naar school moeten zijn en dat de kwaliteit van het busvervoer beter moet, zowel pedagogisch als infrastructureel. Voorlopig heeft dat echter niet tot concrete resultaten geleid.

Het zonaal leerlingenvervoer wordt momenteel geregeld via de omzendbrief zonaal leerlingenvervoer NO/2008/02. Die omzendbrief bevat weliswaar richtlijnen over de organisatie van het leerlingenvervoer, maar biedt geen decretale basis daarvoor. Bovendien worden er geen richtlijnen in vastgelegd over de maximale duur van het vervoer en de kwaliteitseisen waaraan dat vervoer moet voldoen. De omzendbrief legt de verantwoordelijkheid van de uitvoering en vormgeving van een kwaliteitskader integraal bij de uitvoerder. Dat is de Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn, die sinds 1 september 2001 verantwoordelijk is voor de organisatie van het zonaal collectief leerlingenvervoer.

Door de ratificatie van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind door de Belgische overheid in 1992 werd voor kinderen het recht op integriteit, vrije tijd, eerbiediging van het gezins- en familieleven, onderwijs en menselijke waardigheid vastgelegd in een wet. De wantoestanden bij het leerlingenvervoer leiden ertoe dat die rechten in het gedrang dreigen te komen. Door de zeer lange reistijden naar en van hun school zijn de kinderen mentaal en fysiek immers vermoeid, komen ze soms te laat of helemaal niet aan op school en blijft er 's avonds weinig tijd over om te ontspannen. Door het ontbreken van een decretale basis die de kwaliteitseisen vastlegt, hebben kinderen en hun ouders geen juridische basis om hun rechten af te dwingen en beschikken de aanbieders van het leerlingenvervoer niet over een referentiekader waarop ze hun aanbod kunnen afstemmen.

Door werk te maken van een decretaal verankerd kader voor het vervoer van leerlingen van het buitengewoon onderwijs naar en van de school krijgen de uitvoerders van dat vervoer duidelijke richtlijnen over de organisatie van het leerlingenvervoer. Bovendien kan een decretale basis ook een kader scheppen waarbinnen gekeken kan worden naar flexibele en alternatieve manieren van vervoer, die in dialoog met de ouders, scholen en lokale besturen vorm kunnen krijgen.

De indieners vragen dan ook dat de Vlaamse Regering met spoed werk maakt van een decretale verankering van de modaliteiten voor het leerlingenvervoer en die aanvult met een decretaal vastgelegd kwaliteitskader. Een redelijke reistijd per dag moet centraal staan, met een decretaal vastgelegde maximumduur van 120 minuten per dag, in overeenstemming met de vraag van het Kinderrechtencommissariaat. De enige uitzondering die daarop zou mogen worden toegestaan, is als kinderen op maandag van heel ver naar een residentiële setting gebracht worden en pas op vrijdag weer naar huis terugkeren.

Daarnaast vragen de indieners van dit voorstel van resolutie ook dat de Vlaamse Regering de nodige middelen uittrekt, zowel voor de structurele realisatie van de maximale duur van de rit per dag, als voor de verdere uitvoering van de huidige proefprojecten in Leuven, Roeselare en Antwerpen.

Hannelore GOEMAN
Els ROBEYNS
Steve VANDENBERGHE
Annick LAMBRECHT
Hannes ANAF
Conner ROUSSEAU

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° de aanhoudende problemen met het leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs;
 - 2° de conceptnota betreffende leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs van de Vlaamse Regering van 19 januari 2016 (*Parl.St.* VI.Parl 2015-16, nr. 621/1);
 - 3° de proefprojecten in Leuven, Roeselare en Antwerpen;
 - 4° de vertraging bij de uitvoering van het decreet van 26 april 2019 betreffende de basisbereikbaarheid;
 - 5° de diverse rechten van het kind die momenteel onder druk staan voor leerlingen in het buitengewoon onderwijs die een beroep moeten doen op het leerlingenvervoer, zoals het recht op integriteit, vrije tijd, eerbiediging van het gezins- en familieleven, onderwijs en menselijke waardigheid;

- vraagt aan de Vlaamse Regering om:
 - 1° een decretaal kader uit te tekenen dat een redelijke duur van de rit naar en van school bepaalt, met een maximumduur van 120 minuten per dag, en dat een aanvullend kwaliteitskader voor het collectief vervoer van leerlingen in het buitengewoon onderwijs vaststelt;
 - 2° centraal kwaliteitseisen te bepalen voor overleg en evaluatie bij de toekenning van het recht op leerlingenvervoer en mobiliteitsondersteuning, waarmee lokale besturen, onderwijskoepels en sociale organisaties aan het werk kunnen gaan in hun verzorgingsbeleid;
 - 3° de nodige financiële middelen structureel uit te trekken om die maximale busritduur van 120 minuten per dag te realiseren;
 - 4° de best practices en alternatieve vervoersmodi die uit de proefprojecten naar voren zijn gekomen, versneld in te voeren en de nodige financiële middelen te blijven uittrekken voor de verdere uitrol daarvan;
 - 5° met spoed in overleg te treden met alle betrokken partijen om een structurele oplossing voor dit probleem uit te werken;
 - 6° de aandacht voor de toegankelijkheid van de scholen voor buitengewoon onderwijs een nog centralere plaats in het mobiliteitsbeleid te geven;
 - 7° het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind te allen tijde te waarborgen bij de organisatie en de uitvoering van het leerlingenvervoer.

Hannelore GOEMAN
Els ROBEYNS
Steve VANDENBERGHE
Annick LAMBRECHT
Hannes ANAF
Conner ROUSSEAU